

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до проведення практичних занять

з навчальної дисципліни

«ЕТИКА ТА ЕСТЕТИКА»

*(для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної і заочної
форм навчання усіх фахових спрямувань Університету)*

Харків – ХНУМГ ім. О. М. Бекетова – 2021

Методичні рекомендації до проведення практичних занять із навчальної дисципліни «Етика та естетика» (для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної і заочної форми навчання усіх фахових спрямувань Університету) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад. : Г. Г. Фесенко, В. В. Жигло. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 20 с.

Укладачі: д-р філос. наук, професор Г. Г. Фесенко,
канд. іст. наук, доцент В. В. Жигло

Рецензент

М. В. Яцюк, кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедрою історії і культурології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою історії та культурології, протокол засідання № 5 від 19.12.2020.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 Загальні зауваги.....	6
2 Плани практичних занять.....	8
Заняття 1 Предмет етики. Моральні аспекти глобальних проблем сучасної цивілізації.....	8
Заняття 2 Категорії етики	8
Заняття 3 Походження та історичні типи моралі	10
Заняття 4 Теорії етики, їх розвиток.....	11
Заняття 5 Культура спілкування і етикет.....	12
Заняття 6 Естетика як наука.....	14
Заняття 7 Естетика: система категорій.....	15
Заняття 8 Мистецтво як феномен духовного відображення.....	16
Заняття 9 Історія естетичної думки	17
Список рекомендованих джерел.....	18

ВСТУП

Серед гуманітарних наук етика та естетика займають особливе місце: спираючись на багатовіковий досвід, активно впливають на формування світоглядної та чуттєвої культури сучасної людини. Зауважимо, що етика найменше претендує на те, щоб «навчити» моралі, вкласти у свідомість людини набір цінностей і правил поведінки для усіх випадків життя. Сучасна етика зорієнтована на дещо інше – свідоме й розумне ставлення до моральних проблем. Водночас звертається увага на естетичний вимір людського буття, актуальність навичок до формування власних естетичних почуттів, смаків та ідеалів. Естетична діяльність пробуджує у людини майже усі інтелектуально-духовні та емоційні процеси.

Саме тому метою вивчення етики та естетики, як навчальної дисципліни, є формування системи знань про фундаментальні моральні та естетичні цінності, перетворення їх на стійкі переконання, розвиток почуття відповідальності за самовдосконалення та вміння діяти відповідно до принципів гуманізму. Предметом вивчення є сукупність практичних форм взаємовідносин людей, їх ціннісний зміст і значимість; форми естетичного пізнання дійсності, закономірності розвитку мистецтва.

За компетентісним підходом, закладеним в основу Болонського процесу та в міжнародному Проекті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING), етика та естетика орієнтована на набуття загальних компетентостей, у тому числі «здатність діяти на основі етичних міркувань», «повага до різноманітності та багатокультурності», «здатність демонструвати обізнаність щодо рівних можливостей та гендерних питань». Етика та естетика спонукає до осмислення фундаментальних моральних та естетичних цінностей, перетворення їх на стійкі переконання та мотиви поведінки, пробудження відчуття відповідальності за самовдосконалення, формування уміння орієнтуватися у світі міжлюдських відносин і художнього життя з позицій гуманізму.

Важливим є вміння поєднувати глибокі фахові знання з фундаментальними моральними та естетичними цінностями, а також:

- обґрунтовувати моральні засади суспільних та професійних відносин на основі категоріального аналізу етичних теорій;

- формувати усвідомлене почуття відповідальності та морального самовдосконалення;

- виробляти компромісні рішення при здійсненні спільної діяльності шляхом етичної рефлексії;

- аналізувати мистецькі джерела в контексті сучасних естетичних теорій;

- визначати художні особливості культурного розвитку європейської цивілізації.

Основними формами вивчення етики та естетики є лекції, самостійна робота студентів, практичні заняття. Останні є важливим етапом освоєння програми навчальної дисципліни, покликані допомогти студентам поглибити, закріпити і творчо осмислити набуті знання.

1 ЗАГАЛЬНІ ЗАУВАГИ

Концептуальні засади рекомендацій:

- орієнтування при плануванні навчального процесу на потреби студентства та визначення цілей навчання;
- ефективне використання сучасних методів навчання;
- інтенсифікація процесу розуміння, засвоєння та застосування знань студентством;
- активна участь кожного учасника в процесі навчання;
- розвиток навичок у студентства, які сприятимуть підвищенню рівня їх компетентності у сфері етико-естетичних знань.

Викладання теоретичного матеріалу має відповідати наступним загальновизнаним принципам навчання.

Принцип системності та послідовності є основним в структурі планування та викладу матеріалу. Насамперед це стосується логічного викладу матеріалу, на основі якого створюється система знань та умінь, забезпечується взаємозв'язок між структурними елементами навчального матеріалу. Цей принцип має визначену структуру їх побудови на основі такої ієрархії: від простого до складного; від відомого до невідомого; від окремих понять до законів.

Принцип зв'язку теорії та практики передбачає, що при викладі теоретичного матеріалу необхідно наводити конкретні приклади його застосування на практиці. При підготовці практичних матеріалів необхідно враховувати особливості сфери діяльності цільової аудиторії.

На практичних заняттях можуть застосовуватися наступні методи навчання:

Дискусія, обговорення. Дискусія є двостороннім спілкуванням між тренером та учасниками або безпосередньо між учасниками. Дискусія (обговорення) залучає учасників до активного навчання. Вона може бути ефективним методом поліпшення запам'ятовування учасниками понять і здатна

допомогти їм здобути навички вирішення проблем та критичного мислення. Дискусія (обговорення) дає змогу учасникам пропонувати нові ідеї й часто стимулює їх продовжувати навчання, при цьому може відбуватися у великій або малій групі, а також між двома учасниками.

Кейс-метод (ситуативний аналіз). У ситуативному аналізі фігурує реальна чи уявна ситуація, що ілюструє поняття або навички. Цей метод може сприяти досягненню прикладних цілей, а також тих, що пов'язані з аналізом, синтезом та оцінкою. Ситуативний аналіз можна застосовувати при роботі у великих або малих групах, а також індивідуально. Його можна проводити усно, проте зазвичай тренеру простіше, коли він здійснюється в письмовій формі. Ситуативний аналіз є більш ефективним, коли в основі його ситуативного завдання лежить реальна проблема, з якою учасники мають справу в своїй професійній діяльності.

Мозковий штурм. Це метод розв'язання невідкладних завдань за короткий час. Зміст методу полягає у необхідності висловити учасниками як можна найбільшу кількість ідей за невеликий проміжок часу, обговорити їх та класифікувати. Цей метод використовується для вирішення складних практичних проблем.

2 ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Заняття 1

Предмет етики. Моральні аспекти глобальних проблем сучасної цивілізації

1. Етимологія термінів «етика» і «мораль», еволюція їх значення.
2. Структура моралі та її основні елементи.
3. Функції моралі.
4. Система моральної регуляції.

Запитання для обговорення

1. Що таке етос? Про що ми можемо довідатися з назви науки етики?
2. Чим викликана потреба в розрізненні моралі і моральності?
3. Що є предметом етики? Чому етика є філософською наукою?
4. Які сфери людського життя становлять особливий інтерес з погляду моралі? Які основні компоненти моралі Ви могли б виділити?
5. Які специфічні риси характеризують моральну норму?
6. Чим відрізняються принципи від норм моралі?
7. Що таке моральна цінність? Які потреби людського суб'єкта вона задовольняє?

Заняття 2

Етичні вчення

1. Антична етика: становлення філософсько-етичного світогляду.
2. Середньовічна християнська етика.
3. Етика Відродження . Протестантська етика.
4. Етика Нового часу.
5. Етичні теорії ХХ ст.
6. Етичні пошуки в українській філософії.

Запитання для обговорення

1. Якими шляхами йшла Стародавня Греція до досконалості людини?
2. Розкрийте письмово суть вислову грецького філософа Протагора «Людина – міра усіх речей».
3. Хто першим з античних філософів стверджував, що благо є задоволення, зло – страждання?
4. Поясніть причину історичних змін уявлень еллінів про ідеальні людські якості.
5. Поясніть, якими потребами духовного розвитку була зумовлена поява основних шкіл у римській філософії.
6. Поясніть причини кризи ренесансних ідеалів.
7. Розкрийте гуманістичну суть ідеї природних прав людини та теорії суспільного договору.
8. Роз'ясніть феномен «розумного егоїзму», знайдіть в історії культури приклади протилежної суспільної позиції людини.
9. Назвіть категоричні імперативи за І. Кантом.
10. Чому Г. Гегель розмежував поняття «мораль» і «моральність» ?
11. Хто з філософів є автором вислову «Людина людині Бог»?
12. Чому, за А. Шопенгауером, самогубство не є виходом з життєвого страждання?
13. Охарактеризуйте надлюдину Ф. Ніцше.
14. Хто з мислителів є автором ідеї про класову солідарність?
15. Яка філософська школа стверджує, що людина «укинута» у дуже незатишний світ. Вона перебуває на самоті, у постійній турботі про шматок хліба й в інших невідкладних справах, відчуває тривогу, а часом і страх?
16. Чому З. Фройд вважав, що природа людини є агресивною ?

Заняття 3

Категорії етики

1. Добро і зло.
2. Дія і свобода людини.
3. Об'єктивні і суб'єктивні категорії моральної свідомості (обов'язок, відповідальність, справедливість, щастя).
4. Моральна самосвідомість (честь і гідність; совість, розкаяння, почуття сорому).
5. Сенс життя і ставлення до смерті.

Запитання для обговорення

1. Які різновиди морального зла Ви можете виділити?
2. Які загальні сутнісні риси морального зла?
3. Чи є тоталітаризм проявом морального зла? Обґрунтуйте Вашу позицію. Чи можна розглядати зло як просте заперечення добра? Обґрунтуйте Вашу думку.
4. Чи можна бажати зла заради самого зла? Ваша думка.
5. Чи потрібен людині власний «досвід зла»? Навіщо?
6. Чим відрізнятиметься наша моральна повага до негідної і до шанованої людини?
7. Яка форма співчуття – співстраждання чи співрадість – уявляється Вам життєво змістовнішою? Чи вони рівнозначні?
8. Чи можливе співстраждання (жалість) без милосердя? Милосердя без співстраждання?
9. В якому розумінні любов можна вважати моральною передумовою людського спілкування загалом?
10. У чому, на Вашу думку, полягає головна відмінність між еротичною й агапічною любов'ю? Чи мають вони при цьому якусь спільну основу? Яку саме?

11. Що, на Вашу думку, означає бути людиною ввічливою? Чи можна вважати ввічливість суто зовнішньою характеристикою моральної вдачі людини?

12. Яке відношення має пізнання необхідності до людської свободи?

13. Чим визначається власне моральний аспект свободи?

14. Чи може свобода дії служити достатньою підставою для обґрунтування відповідальності людини за вчинене? Аргументуйте Вашу точку зору.

15. Чи є синонімічними терміни «свобода» і «воля»? Якщо ні – у чому Ви вбачаєте відмінність між ними?

16. У чому, на Вашу думку, полягає основна складність пояснення свободи волі людини?

17. Що дає ідея міжсуб'єктного спілкування для пояснення свободи волі людини?

18. Що значить поважати моральну гідність людини? Яким є співвідношення морального обов'язку і совісті?

19. Як пов'язані совість і свобода людини?

20. Як співвідносяться совість і сором? Може чи не може особа, на Вашу думку, відчувати сором перед самою собою? Чому?

Заняття 4

Теорії етики, їх розвиток

1. Антична етика: становлення філософсько-етичного світогляду.
2. Середньовічна християнська етика.
3. Етика Відродження. Протестантська етика.
4. Етика Нового часу.
5. Етичні теорії ХХ ст.
6. Етичні пошуки в українській філософії.

Запитання для обговорення

1. Якими шляхами йшла Стародавня Греція до досконалості людини?
2. Розкрийте письмово суть вислову грецького філософа Протагора «Людина – міра усіх речей».
3. Хто першим з античних філософів стверджував, що благо є задоволення, зло – страждання?
4. Поясніть причину історичних змін уявлень еллінів про ідеальні людські якості.
5. Поясніть, якими потребами духовного розвитку була зумовлена поява основних шкіл у римській філософії.
6. Поясніть причини кризи ренесансних ідеалів.
7. Розкрийте гуманістичну суть ідеї природних прав людини та теорії суспільного договору.
8. Роз'ясніть феномен «розумного егоїзму», знайдіть в історії культури приклади протилежної суспільної позиції людини.
9. Назвіть категоричні імперативи за І.Кантом.
10. Чому Г. Гегель розмежував поняття «мораль» і «моральність» ?
11. Хто з філософів є автором вислову «Людина людині Бог»?
12. Чому, за А. Шопенгауером, самогубство не є виходом з життєвого страждання?
13. Охарактеризуйте надлюдину Ф. Ніцше.
14. Хто з мислителів є автором ідеї про класову солідарність?
15. Яка філософська школа стверджує, що людина «укинута» у дуже незатишний світ. Вона перебуває на самоті, у постійній турботі про шматок хліба й в інших невідкладних справах, відчуває тривогу, а часом і страх?
16. Чому З. Фройд вважав, що природа людини є агресивною?

Заняття 5

Культура спілкування і етикет

1. Проблема співвідношення цілей і засобів у професійній діяльності.
2. Парадигми спілкування в управлінській культурі.
3. Соціальна відповідальність. Благодійність.
4. Діловий етикет.
5. Мистецтво у взаємозв'язку з економікою. Естетичне і ділова успішність.

Запитання для обговорення

1. Як співвідносяться честь і гідність людини?
2. Чи важливо для людини піклуватися про власну репутацію?
Обґрунтуйте свою думку.
3. Що таке професійна етика? Наведіть приклади конкретної професійної етики.
4. Яку роль відіграє етика бізнесу в країнах із перехідною економікою?
Визначить специфіку цього процесу в Україні.
5. Які етичні цінності Ви вважаєте особливо важливими для сфери бізнесу?
6. Чи важливо для людини піклуватися про власну репутацію?
Обґрунтуйте свою думку.
7. Що таке професійна етика? Наведіть приклади конкретної професійної етики.
8. Яку роль відіграє етика бізнесу в країнах із перехідною економікою?
Визначить специфіку цього процесу в Україні.
9. Які етичні цінності Ви вважаєте особливо важливими для сфери бізнесу?

Заняття 6

Естетика як наука

1. Естетичне та його основні форми.
2. Структура естетичної свідомості (естетичне почуття, естетичний смак, естетичний ідеал)
3. Основні естетичні категорії (прекрасне, піднесене, трагічне, комічне, драматичне).
4. Естетичні категорії, що відображають світ суб'єкта соціально-духовного життя (мистецтво, художній образ, творчість).

Запитання для обговорення

1. Дайте визначення основних естетичних категорій (прекрасне, піднесене, трагічне, комічне, драматичне).
2. Що вважається традиційним предметом естетики?
3. Яку роль відіграє мистецтво у формуванні людської чуттєвості?
4. Як би Ви визначили, що таке прекрасне у природі?
5. Назвіть Ваші улюблені твори і спробуйте пояснити, чому Ви вважаєте їх прекрасними.
6. Що таке піднесене і який його зв'язок з прекрасним?
7. У чому сутність трагічного? Які типи трагічних конфліктів Вам відомі? В яких творах мистецтва вони відображені?
8. В чому сутність комічного? Які твори мистецтва є, на Вашу думку, зразками гумору? Які сатиричні твори Ви вважаєте найбільш яскравими і чому?
9. Спробуйте проаналізувати з точки зору естетичних категорій будь-який роман, повість, поему, театральний спектакль, кіно- або телефільм, на який звернули увагу. Чи існує прогрес у розвитку мистецтва?

10. Що таке художній стиль? Як співвідносяться метод і стиль у мистецтві?

11. Дайте визначення художнього методу? Поясніть, чому з розвитком суспільства відбувається зміна художніх методів. Від яких чинників залежать їх особливості?

Заняття 7

Естетика: система категорій

1. Феномен естетичного, його інтерпретації та структура.
2. Прекрасне як традиційний предмет естетики.
3. Структура естетичної свідомості (естетичне почуття, естетичний смак, естетичний ідеал).
4. Категорії естетичного як об'єктивна реальність.
5. Естетичне як суб'єктивізація світу.

Запитання для обговорення

1. Дайте визначення основних естетичних категорій (прекрасне, піднесене, трагічне, комічне, драматичне).
2. Що вважається традиційним предметом естетики?
3. Яку роль відіграє мистецтво у формуванні людської чуттєвості?
4. Розкрийте сутність поняття «естетичний досвід».
5. Покажіть людську діяльність як джерело естетичного.
6. Як співвідносяться мистецтво і екзистенційна структура особистості?
7. Покажіть як змінювався естетичний ідеал протягом історії людства.

Заняття 8

Мистецтво як феномен духовного відображення

1. Мистецтво як специфічний вид духовного відображення і освоєння дійсності.
2. Етнічне, національне, загальнолюдське у мистецтві.
3. Історичні закономірності художнього розвитку.

Запитання для обговорення

1. Опишіть процес відображення як прояв таких феноменів, як зображення, мімесис, відображення.
2. Як співвідносяться між собою етнічне, національне і загальнолюдське у мистецтві?
3. Обґрунтуйте тезу про національні традиції як живий імпульс мистецтва?
4. Покажіть людську діяльність як джерело естетичного.
5. Як співвідносяться мистецтво і екзистенційна структура особистості?
6. Яку роль відіграє мистецтво у формуванні людської чуттєвості?
7. Покажіть, як змінювався естетичний ідеал протягом історії людства.
8. Як народжувалися і змінювалися протягом тисячоліть художня творчість і естетична діяльність людини?
9. Чи можна говорити про висхідний характер розвитку мистецтва, чи кожний його історичний етап є самоцінним і самодостатнім?
10. Що мається на увазі, коли йдеться про історичність змін мистецтва?

Заняття 9

Історія естетичної думки

1. Виникнення та становлення естетичної думки в античну добу.
2. Естетика західноєвропейського Середньовіччя.

3. Естетика гуманізму епохи Відродження.
4. Естетика Нового часу.
5. Теорії систематизації естетичних категорій ХХ ст.

Запитання для обговорення

1. Чим позначені перші кроки естетичного освоєння греками світу?
 2. Чому саме в таких видах мистецтва, як скульптура і театр, найбільш яскраво втілюється уявлення еллінів про призначення мистецтва як про катарсис? Який зміст ідеї катарсису, автором якої був Аристотель?
 3. Визначте характерні риси естетики пізнього західноєвропейського Середньовіччя.
 4. Які тенденції визначали розвиток мистецтва Високого Відродження?
 5. Які художні стилі та напрями існували за просвітницької доби?
 6. Розкрийте стильові та жанрові особливості мистецтва ХVІІІ ст.
 7. Дайте розгорнуту характеристику філософській естетиці ХVІІІ-ХІХ століть (І. Кант, Ф. Шелінг, Г. Гегель та ін.).
 8. Розкрийте основні напрями естетики доби модерну
 9. Які течії в мистецтві ХХ ст. належать до крайніх виявів модернізму?
- Ваше ставлення до абстракціонізму та концептуального мистецтва.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адорно Т. Теорія естетики / Т. Адорно. – Київ : Вид-во Соломії Павличко; Основи, 2002. – 183 с.
2. Асоціація філософського мистецтва. URL: <http://aphy.net/>
3. Беньямін В. Мистецький твір у добу своєї технічної відтворюваності // В. Беньямін. Вибране : [Пер. з нім.]. – Львів : Літопис, 2002. – С. 53135.
4. Відеолекція «Теорія краси» / A Darwinian theory of beauty. URL: https://www.ted.com/talks/denis_dutton_a_darwinian_theory_of_beauty/transcript?Xlanguage=uk#t-53756.
5. Відкрита лекція «Етика в сучасному світі: «філософія об'єктивізму» Айн Ренд як етичний проект». URL: <http://lektoriy.ucu.edu.ua/video/vidkryta-lektsiya-etyka-v-suchasnomu-sviti-filosofiya-ob-yektyvizmu-ajn-rend-yak-etychnyj-proekt/>
6. Естетика : навч. посібник / [М. П. Колесніков, О. В. Колесникова, В. О. Лозовий та ін.]. – Київ : Юрінком Інтер, 2003. – 285 с.
7. Етика бізнесу / Герет Томас М., Клоноскі Річард Дж. ; пер. з англ. О. Ватаманюк. – Київ : Основи 1999. – 214 с. (*Наукова бібліотека ХНУМГ ім. О. М. Бекетова*).
8. Етика та естетика: навч. посібник / за ред. В. Л. Петрушенка. – Львів : Новий Світ, 2008. – 304 с. (*Наукова бібліотека ХНУМГ ім. О. М. Бекетова*).
9. Етика та естетика : Навчальні матеріали онлайн. URL: http://pidruchniki.com/etika_ta_estetika/
10. Етика. Естетика : навч. посібник. / за наук. ред. В. І. Панченко. – Київ : «Центр учбової літератури», 2014. – 432 с.
11. Етика. Естетика. Практикум : навч. посібник / за ред. Л. Г. Дротянко, Н. М. Сухової. – Київ : Книжкове вид-во НАУ, 2005. – 287 с.
12. Етика : навч. посібник / В. О. Лозовий, М. І. Панов, О. А. Стасевська, М.Б. Ценко. – Київ : Юрінком Інтер, 2003. – 354 с.

13. Етика : навч. посібник / Т. Г. Аболіна, В. В. Ефименко, О. М. Лінчук. – Київ : Либідь, 1992. – 328 с. (*Наукова бібліотека ХНУМГ ім. О. М. Бекетова*).
14. Кравченко С. М. Екологічна етика і психологія людини / С. М. Кравченко, М. В. Костицький. – Львів : Світ, 1992. – 102 с. (*Наукова бібліотека ХНУМГ ім. О. М. Бекетова*).
15. Малахов В. А. Етика : навч. посібник / В. А. Малахов. – Київ : Либідь, 2006. – 325 с. (*Наукова бібліотека ХНУМГ ім. О. М. Бекетова*).
16. Мистецтво / Електронна бібліотека «Культура України». URL: <http://elib.nplu.org/collection.html?id=31>
17. Нападиста В. Г. Історія етики в Україні (друга половина XIX – початок XX ст.): навч. посібник / В. Г. Нападиста. – Київ : Либідь, 2004. – 240 с. (*Наукова бібліотека ХНУМГ ім. О. М. Бекетова*).
18. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство : підручник / [М. І. Горlach, В. Г. Кремень, С. М. Ніколаєнко та ін.]. – Київ : Центр учбової літератури, 2008. – 1028 с. (*Наукова бібліотека ХНУМГ ім. О. М. Бекетова*).
19. Бралатан В. П. Професійна етика: навч. посібник / В. П. Бралатан, Л. В. Гуцаленко, Н. Г. Здирко. – Київ : Центр учбової літератури, 2011. – 252 с.
20. Савельєв В. П. Етика : навч. посібник / В. П. Савельєв; [2-те вид., випр.]. – Львів : Магнолія, 2011. – 244 с. (*Наукова бібліотека ХНУМГ ім. О. М. Бекетова*).
21. Статінова Н. П. Етика бізнесу / Н. П. Статінова, С. Г. Радченко. – Київ : КНТЕУ, 2001. – 280 с. (*Наукова бібліотека ХНУМГ ім. О. М. Бекетова*).
22. Степаненко В. І. Етика в проблемних і аналітичних задачах : навч. посібник / В. І. Степаненко. – Львів : Лібра, 1998. – 270 с. (*Наукова бібліотека ХНУМГ ім. О. М. Бекетова*).
23. Лозовой В. О. Філософія. Логіка. Етика. Естетика : підручник / В. О. Лозовой, С. М. Пазиніч, О. С. Пономарьов. – Харків : Право, 2009. – 578 с.
24. Google Art & Culture. URL: <https://artsandculture.google.com>
25. How beauty feels. URL: https://www.ted.com/talks/richard_seymour_how_beauty_feels.

Виробничо-практичне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до проведення практичних занять

із навчальної дисципліни

«ЕТИКА ТА ЕСТЕТИКА»

(для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної і заочної форми навчання усіх фахових спрямувань Університету)

Укладачі : **ФЕСЕНКО** Галина Григорівна,
ЖИГЛО Володимир Валентинович

Відповідальний за випуск *В. В. Жигло*

За авторською редакцією

Комп'ютерний набір та верстання *Г. Г. Фесенко*

План 2021, поз. 456М.

Підп. до друку 22.02.2021. Формат 60 × 84/16.

Друк на ризографі. Ум. друк. арк. 1,2.

Тираж 50 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.

Електронна адреса: rektorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017.